

## ПОНЯТИЕТО ПУБЛИЧНО СЪОБЩАВАНЕ В АВТОРСКОТО ПРАВО

РОСЕН КАРАДИМОВ\*

*Катедра „Гражданскоправни науки“*

**Резюме:** Понятието публично съобщаване в авторското право от Росен Карадимов е студия, което се опитва да изясни основните характеристики и съдържанието на една от ней- дискуссионните понятия в авторското право. Изследвана е правната рамка на понятието съгласно международните договори, правото на ЕС и Закона за авторското право и сродните му права. Авторът е изследвал детайлно съдържанието на понятието за публично съобщаване и според практиката на Съда на ЕС по преюдициални запитвания.

**Ключови думи:** публично съобщаване; предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до произведението или до част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях; излъчване по безжичен път; предаване по кабел; публично изпълнение; сродни на авторските права.

---

\* Доцент по Правен режим на интелектуалната собственост в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“, доктор по право.

## PT OF COMMUNICATION TO THE PUBLIC IN COPYRIGHT

ROSEN KARADIMOV\*

Civil Law Sciences Chair

**Abstract:** The Concept of communication to the public in copyright by Rosen Karadimov is a paper that attempts to clarify the characteristics and content of one of the debatable concepts in copyright. The legal framework in international treaties, EU Law and the Law on Copyright and Neighboring Rights have been studied. The author has made a detailed analysis of the content of the communication to the public right in accordance with the case-law of the European Court of Justice on references for a preliminary ruling.

**Key words:** communication to the public, making available to the public, broadcasting, cable retransmission, public performance, related right.

### I. Увод

Изясняването на понятието за публично съобщаване е едно от съвременните предизвикателства пред авторско-правната доктрина и съдебната практика. Това е така, защото публичното съобщаване е една от най-често срещаните форми на използване на произведението и на обектите на сродни на авторските права. Развитието на технологиите и най-вече интернет водят до появата на нови способи за публично съобщаване на произведенията и обектите на сродни на авторските права и дават възможност в реално време милиони потребители да имат неограничен достъп до защитени от авторското право обекти. Този достъп се осъществява директно от потребителя или посредством разнородна дейност на ползватели на произведения.<sup>1</sup> Това поставя въпроса за баланса между защитата на правата на авторите и носителите на сродни на авторските права, интересите на потребителите за лесен достъп до авторско-правно съдържание и икономическите интереси на ползвателите на произведения, особено когато основната им дейност не е свързана с довеждането на произве-

---

\* Associate Professor in Intellectual Property Law at the Faculty of Law, University of Sofia „St. Kliment Ohridski”, Ph.D Sofia, rosen@karadimov.info

<sup>1</sup> Навсякъде в текста терминът ползвател на произведение се използва с нормативно-то му съдържание, съгласно т. 6, § 2 ДР ЗАПСП, а именно: физическите и юридическите лица, като издателства, театри, организатори на концерти, радио- и телевизионни организации, предприятия, които осъществяват обществени електронни съобщителни услуги чрез електронна съобщителна мрежа за разпространение на български или чуждестранни радио- или телевизионни програми, заведения за обществено хранене и забава, продуценти на звукозаписи, филмови продуценти, доставчици на съдържание в Интернет и други, които довеждат произведението до знанието на читателите, зрителите и слушателите пряко или чрез други лица – разпространители.

дението до знанието на потребителите и те не реализират пряк приход от това. Авторско-правната доктрина и съдебната практика търсят този баланс чрез постоянно развитие и конкретизиране на понятието за публично съобщаване.

## II. Изложение

### 1. Общи характеристики на публичното съобщаване в международните договори и правото на ЕС

Правото за разрешаване на публично съобщаване е установено за първи път по отношение на авторите на литературни и художествени произведения в чл. 11bis от Парижката редакция на Бернската конвенция за закрила на литературните и художествени произведения, ратифицирана с Указ № 1887 на Държавния съвет от 18.09.1980 г. – ДВ, бр. 76 от 30.09.1980 г. (по-долу „Бернска конвенция“). Бернската конвенция въвежда общото понятие за публично съобщаване – в английската версия на текста то е изведено в подзаглавие на разпоредбата на чл. 11bis – public communication of broadcast by wire or rebroadcast.<sup>2</sup> Правото за разрешаване на публично съобщаване е установено в чл. 11bis параграф (ii) и включва публично съобщаване по жичен път (кабел) и преизлъчване по безжичен път на произведение, което е вече излъчено или се излъчва в момента по безжичен път, когато това публично съобщаване по

---

<sup>2</sup> „Article 11bis

[Broadcasting and Related Rights: 1. Broadcasting and other wireless communications, public communication of broadcast by wire or rebroadcast, public communication of broadcast by loudspeaker or analogous instruments; 2. Compulsory licenses; 3. Recording; ephemeral recordings]

(1) Authors of literary and artistic works shall enjoy the exclusive right of authorizing:

(i) the broadcasting of their works or the communication thereof to the public by any other means of wireless diffusion of signs, sounds or images;

(ii) any communication to the public by wire or by rebroadcasting of the broadcast of the work, when this communication is made by an organization other than the original one;

(iii) the public communication by loudspeaker or any other analogous instrument transmitting, by signs, sounds or images, the broadcast of the work...“

„Член 11 bis

(1) Авторите на литературни и художествени произведения имат изключителното право да разрешават:

(i) излъчването по безжичен път на произведенията си или публичното им съобщаване по какъвто и да е друг начин за безжично разпространение на знаци, звуци или образи;

(ii) всяко публично съобщаване по жичен път или преизлъчването на произведение, вече излъчено или излъчвано в момента по безжичен път, когато те се осъществяват от организация, различна от първоначалната;

(iii) публичното съобщаване на произведение, вече излъчено или излъчвано в момента по безжичен път, по високоговорители или други подобни апарати, предаващи чрез знаци, звуци или образи...“

кабел или по безжичен път се осъществява от организация, различна от първоначалната. С цел изясняване на използваната терминология следва да се отбележи, че понятието публично съобщаване се използва и в чл. 11 bis, параграфи (i) и (iii), но в него са влага различно съдържание. Член 11 bis, параграф (i) използва понятието публично съобщаване, но по отношение на първоначалното излъчване на произведението по безжичен път и акцентира върху изключителното право на авторите на литературни и художествени произведения да разрешават именно първоначалното излъчване на своите произведения. Член 11 bis параграф (iii) от Бернската конвенция също използва понятието публично съобщаване, но чрез специално описан способ „чрез високоговорители или други подобни апарати“, което означава, че този параграф се отнася не до правото на публично съобщаване, а до правото за разрешаване на публично изпълнение.

Правото за разрешаване на публично съобщаване е дефинирано по-общо и е разширено в Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) относно авторското право, подписан в Женева на 20.12.1996 г. Чл. 8 от Договора на СОИС за авторското право включва в понятието публично съобщаване всяко излъчването по безжичен път и по кабел, независимо от технологията, като добавя и предлагането по безжичен път и по кабел на достъп на неограничен брой лица от място и по време, индивидуално избрани от тях.<sup>3</sup> Разпоредбата разширява значението на понятието публично съобщаване, като освен излъчването по безжичен път и предаването по кабел, включва и правото на авторите на литературни и художествени произведения да разрешават предоставянето на достъп на публиката (*making available to the public*) до произведението от място и по време, индивидуално избрани от членовете на публиката.

Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (Директива 2001/29/ЕО) не съдържа точно определение на понятието право за публично съобщаване. За яснота следва да обърнем внимание, че българският превод на директивата използва публично съобщаване и публично разгласяване за едно и също понятие – *communication to the public*. Обхватът на правото следва да се анализира според параграф 23 от рециталите на Директивата „Настоящото право [правото на автора на съобщаване на публиката] следва да се разбира

---

<sup>3</sup> **WIPO** Copyright Treaty Art. 8 Right of Communication to the Public:

Without prejudice to the provisions of Articles 11(1)(ii), 11bis(1)(i) and (ii), 11ter(1)(ii), 14(1)(ii) and 14bis(1) of the Berne Convention, authors of literary and artistic works shall enjoy the exclusive right of authorizing any communication to the public of their works, by wire or wireless means, including the making available to the public of their works in such a way that members of the public may access these works from a place and at a time individually chosen by them.

в широк смисъл, като обхваща всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването. Това право следва да обхваща всяко такова предаване или препредаване на произведение на публиката по жичен или безжичен път, включително аудио-визуално излъчване. Това право не обхваща други действия.“ Правото на авторите да разрешават публично изпълнение на техните произведения е регламентирано в чл. 3, т.1 от Директива 2001/29/ЕО. Правото на изпълнителите, продуцентите на звукозаписи и на аудио-визуални произведения и на радио- и телевизионните организации да разрешават публично изпълнение на записите на техните изпълнения, звукозаписите, записите на аудио-визуалното произведение и радио и телевизионните програми е регламентирано в чл. 3, т. 2 от Директива 2001/29/ЕО.<sup>4</sup> От анализа на цитираните разпоредби на Директива 2001/29/ЕО се налага изводът, че публичното съобщаване е общо понятие и има следните характеристики:

(i) Техническият способ за довеждане на произведението или обекта на сродно на авторското право до знанието на публиката е един от следните технически способности: излъчване, предаване, препредаване, предлагане по жичен (кабел) или безжичен път на достъп на неограничен брой лица от място и по време, индивидуално избрани от тях.

(ii) Излъчването по безжичен път и кабел, както и предлагането на достъп, е насочено към публика, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването.

(iii) Публичното съобщаване е акт, който е насочен към публиката. Целта на публичното съобщаване е приемането на обекта на закрила от публиката, съставена от неопределен брой потенциални адресати.

---

<sup>4</sup> За по-голяма точност на текста използваме английската версия на чл. 3 от Директива 2001/29/ЕО:

„Article 3

*Right of communication to the public of works and right of making available to the public other subject-matter*

1. Member States shall provide authors with the exclusive right to authorise or prohibit any communication to the public of their works, by wire or wireless means, including the making available to the public of their works in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them.

2. Member States shall provide for the exclusive right to authorise or prohibit the making available to the public, by wire or wireless means, in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them:

(a) for performers, of fixations of their performances;

(b) for phonogram producers, of their phonograms;

(c) for the producers of the first fixations of films, of the original and copies of their films;

(d) for broadcasting organisations, of fixations of their broadcasts, whether these broadcasts are transmitted by wire or over the air, including by cable or satellite.

3. The rights referred to in paragraphs 1 and 2 shall not be exhausted by any act of communication to the public or making available to the public as set out in this Article.“

## **2. Нормативна уредба на публичното съобщаване според Закона за авторското право и сродните му права. Еквивалентност на отделни форми на използване на произведението, които изчерпват съдържанието на публично съобщаване според Закона за авторското право и сродните му права**

Законът за авторското право и сродните му права не урежда нормативно института на публичното съобщаване по модела на Бернската конвенция и Директива 2001/29/ЕО. Вместо това законът изчерпва този институт чрез уредба на отделни негови елементи като изключителни правомощия на авторите, съответно на носителите на права, сродни на авторските да разрешават използването на произведението, съответно на обектите на сродните на авторски права. А използване, по смисъла на законът, е налице само когато съответните действия се извършват по начин, даващ възможност произведението да бъде възприето от неограничен брой лица.<sup>5</sup> Този подход на закона поставя въпроса за прецизната идентификация на отделните институти от Закона за авторското право и сродните му права, които следва да бъдат подведени под разбирането за публично съобщаване по смисъла на Бернската конвенция и Директива 2001/29/ЕО. Важността на такава идентификация се обуславя от значимостта на все по-обогатяващата се съдебната практика на Съда на ЕС по преюдициални запитвания, която би имала пряко отношение към българската съдебна практика.

(i) По отношение на техническия способ:

*Авторите* имат следните самостоятелни изключителни правомощия по отношение на техническия способ на довеждане на *произведението* до знанието на публиката, които покриват съдържанието на понятието публично съобщаване: да разрешат излъчването на произведението по безжичен път;<sup>6</sup> да разрешат предаването и препредаването на произведението по кабел;<sup>7</sup> да разрешат предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до произведението или до част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях.<sup>8</sup> *Артистите изпълнители* имат следните самостоятелни изключителни правомощия по отношение на техническия способ на довеждане на *своето изпълнение* до знанието на публиката, които покриват съдържанието на понятието публично съобщаване: да разрешават излъчването на неговото изпълнение по безжичен път, предаването и препредаването му по кабел;<sup>9</sup> да

---

<sup>5</sup> Чл. 18, ал. 3 ЗАПСП.

<sup>6</sup> Чл. 18, ал. 2, т. 4 ЗАПСП.

<sup>7</sup> Чл. 18, ал. 2, т. 5 ЗАПСП.

<sup>8</sup> Чл. 18, ал. 2, т. 10 ЗАПСП.

<sup>9</sup> Чл. 74, ал. 1, т. 1 ЗАПСП – предложение първо, относимо към публичното съобщаване.

разрешават излъчването по безжичен път и предаването и препредаването по кабел на записите на изпълнението;<sup>10</sup> да разрешават предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до неговото записано изпълнение или част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрано от всеки от тях;<sup>11</sup> *Продуцентите на звукозаписи* имат следните самостоятелни изключителни правомощия по отношение на техническия способ на довеждане на *звукозаписи* до знанието на публиката, които покриват съдържанието на понятието публично съобщаване: да разрешат излъчването по безжичен път и предаването и препредаването на записа по кабел;<sup>12</sup> да разрешат предлагането по безжичен път или чрез кабел или друго техническо средство на достъп на неограничен брой лица до записа или част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрано от всеки от тях;<sup>13</sup> *Продуцентите на филми и други аудио-визуални произведения* имат следните самостоятелни изключителни правомощия по отношение на техническия способ на довеждане на *първоначалния запис на филм или друго аудио-визуално произведение* до знанието на публиката, които покриват съдържанието на понятието публично съобщаване: да разрешат излъчването им по безжичен път;<sup>14</sup> да разрешат предаването и препредаването им по кабел;<sup>15</sup> да разрешат предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до филма или част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях;<sup>16</sup> *Радио и телевизионните организации* имат следните самостоятелни изключителни правомощия по отношение на техническия способ на довеждане на *радио и телевизионната програма* до знанието на публиката, които покриват съдържанието на понятието публично съобщаване: да разрешат преизлъчването по безжичен път или препредаването по електронни съобщителни мрежи на програмата;<sup>17</sup> да разрешат предлагането по безжичен път или по друга електронна съобщителна мрежа на достъп на неограничен брой лица до програмата или част от нея по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях;<sup>18</sup>

<sup>10</sup> Чл. 74, ал. 1, т. 2 ЗАПСП – предложение второ, относимо към публичното съобщаване.

<sup>11</sup> Чл. 74, ал. 1, т. 3 ЗАПСП.

<sup>12</sup> Чл. 86, ал. 1, т. 3 ЗАПСП – предложение второ, относимо към публичното съобщаване.

<sup>13</sup> Чл. 86, ал. 1, т. 4 ЗАПСП.

<sup>14</sup> Чл. 90а, ал. 1, т. 3 ЗАПСП – предложение второ, относимо към публичното съобщаване.

<sup>15</sup> Чл. 90а, т. 4 ЗАПСП.

<sup>16</sup> Чл. 90а, т. 8 ЗАПСП.

<sup>17</sup> Чл. 91, ал. 1, т. 1 ЗАПСП.

<sup>18</sup> Чл. 91, ал. 1, т. 3 ЗАПСП.

(ii) По отношение на изискването излъчването по безжичен път и кабел, както и предлагането на достъп да е насочено към публика, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването.

Законът за авторското право и сродните му права не провежда последователно разграничение между отделните видове на използване на произведението или обектите на сродни на авторските права в зависимост от това дали публиката присъства или не на мястото, откъдето произхожда разгласяването. Липсата на ясно разграничение води до известно смесване на отделни правомощия, а оттам и до възможност за затруднения при прилагането на този критерий. Така например правото на автора да разрешава публичното представяне на своето произведение е „привързано“ към правото му да разрешава публичното му изпълнение.<sup>19</sup> Като се има предвид, че алтернативността на формите на използване в тази норма е обусловено от спецификата на самото произведение<sup>20</sup>, то следва, че при публичното изпълнение публиката присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването. В същото време обаче правото на артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи да разрешат публичното изпълнение е „привързано“ към правото им да разрешават излъчването по безжичен път и предаването и препредаването по кабел на записите на изпълнения и звукозаписите,<sup>21</sup> а правото на продуцентите на филми или други аудиовизуални произведения да разрешават публично изпълнение е „привързано“ към правото им да разрешават излъчването на първоначалния запис на филма по безжичен път.<sup>22</sup> Ако приемем, че при публичното изпълнение публиката винаги присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването, то привързката на този вид използване с видове използване като излъчването по безжичен път, предаване и препредаване по кабел провокира колебание, доколкото Законът за авторското право и сродните му права е последовател при въвеждането на критерия за неприсъствие на публиката на мястото, откъдето произхожда разгласяването, за да е налице публично съобщаване на произведението или на обекта на сродно на авторското право. Наличието на такъв критерий би могло да се изведе, до някаква степен, по тълкувателен път при анализ на нормите, които регламентират динамиката на облигационните отношения по повод изследваните видове на използване на защитените обекти. Така например чл. 58 ЗАПСП прави опит в един институт да определи предмет на договор, като договор за публично изпълнение, за излъчване по безжичен път, за предаване или препредаване по кабел и за предлагане на достъп. Единствената индикация относно изследва-

---

<sup>19</sup> Чл. 18, ал. 2, т. 3 ЗАПСП – публичното представяне или изпълнение на произведението.

<sup>20</sup> Публичното представяне има за предмет единствено и само сценични произведения – вж. чл. 55 ЗАПСП.

<sup>21</sup> Чл. 76, ал. 1, т. 2 и чл. 86, ал. 1, т. 3 ЗАПСП.

<sup>22</sup> Чл. 90а, ал. 1, т. 3 ЗАПСП.

ния проблем е използваният израз „на живо или чрез запис“. Систематичното тълкуване на този израз показва, че той е относим само към публичното изпълнение. Следователно присъствието на публиката на мястото, откъдето произхожда разгласяването е необходим елемент от състава на публичното изпълнение. По аргумент от противното, за да е налице излъчване по безжичен път, предаване или препредаване по кабел и за предлагане на достъп (публично съобщаване) е необходимо публиката да не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването.

(iii) По отношение на публичния характер на съобщаването на произведението, съответно на обекта на сродно на авторското право.

Законът за авторското право не използва прилагателното „публично“ при регламентацията на отделните видове използване на произведението или обектите на сродни на авторските права, които в своята съвкупност изпълват нормативното понятие за публично съобщаване по смисъла на Бернската конвенция и Директива 2001/29/ЕО. Законът използва друг нормативен подход. Съгласно чл. 18, ал. 3 ЗАПСП използване по чл. 18, ал. 2, т. 3 до т. 8 включително<sup>23</sup> е налице, когато посочените действия се извършват по начин, даващ възможност произведението да бъде възприето от неограничен брой лица. По силата на нормите на чл. 84, чл. 90, чл. 90в и чл. 93 ЗАПСП разпоредбата на чл. 18, ал. 3 ЗАПСП се прилага съответно за артистите изпълнители, продуцентите на звукозаписи, филмовите продуценти и радио и телевизионните организации.

### **3. Изясняване на понятията излъчване по безжичен път, предаване, преизлъчване, препредаване и предлагането по безжичен път и по кабел на достъп на неограничен брой лица от място и по време, индивидуално избрани от тях, според международните договори, правото на ЕС и Закона за авторското право и сродните му права**

#### **3.1. Излъчване по безжичен път, предаване, преизлъчване и препредаване**

Правото да разрешават излъчване е установено по отношение на авторите на литературни и художествени произведения в Бернската конвенция.

---

<sup>23</sup> Видовете използване на произведението, които изпълват нормативното понятие за публично изпълнение по смисъла на Директива 2001/29/ЕО са изчерпателно регламентирани в чл. 18, ал. 2, т. 4 *излъчването на произведението по безжичен път*, чл. 18, ал. 2, т. 5 *предаването и препредаването на произведението по кабел* и чл. 18, ал. 2, т. 10 *предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до произведението или до част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях* и следователно попадат в допълнително въведение критерий за публичност по чл. 18, ал. 3 ЗАПСП.

Съгласно чл. 11 bis (1) (i) от Бернската конвенция: „Авторите на литературни и художествени произведения имат изключителното право да разрешават: (i) излъчването по безжичен път на произведенията си или публичното им съобщаване по какъвто и да е друг начин за безжично разпространение на знаци, звуци или образи.“ Излъчването съгласно Бернската конвенция се осъществява по безжичен път до публиката. По отношение на носителите на сродни права–артистите изпълнители, продуценти на звукозаписи и излъчващи организации понятието „излъчване“ е определено и в чл. 3 от Международна конвенция за закрила на артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации<sup>24</sup> (Римска конвенция). По смисъла на чл. 3, б. „f“ от Римската конвенция излъчването е „предаване по безжичен път за приемане от публиката на звук или картина и звук.“ Понятието е определено чрез разпространението по безжичен път за приемане от публиката. Общото между дефинициите за излъчване в Бернската и Римската конвенции е, че излъчването се осъществява по безжичен път и е насочено към приемане от публиката. Според създадения от Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) речник на понятията – „Understanding Copyright and Related Rights“, World Intellectual Property Organization (WIPO), правото на излъчване се отнася до разпространението на сигнала (съставен от звук или картина и звук) по безжичен път чрез радио и телевизионно разпространение или спътник за приемане от публиката<sup>25</sup>.

Още по-точно е пояснението, което дава Указанието на СОИС.<sup>26</sup> То, ма-

---

<sup>24</sup> Подписана в Рим през 1961 г., ратифицирана със закон, публикуван в ДВ, бр. 39 от 28.04.1995 г.

<sup>25</sup> **WIPO**. Understanding Copyright and Related Rights. Switzerland, Second Edition, 2016, p. 14.

*“The right of broadcasting covers the transmission for public reception of sounds, or of images and sounds, by wireless means, whether by radio, television or satellite.”*

В същия смисъл е пояснението на понятието, което дава FICSOR, Mihály. Guide to the copyright and related rights treaties administered by wipo and glossary of copyright and related rights terms. WIPO, Geneva, 2003. В параграф BC-11.4 Доктор Ficsor посочва, че Бернската конвенция не дефинира понятието публика. Според него обаче е ясно, че публично и публика са въведени за отграничение на „частно“ или частен, затворен кръг лица като кръг на семейството, на близки познати и др.п. По-нататък в paragraph RC-3.20 по отношение на излъчването в смисъла на Римската конвенция се отбелязва изрично, че понятието се отнася до наземно радиоразпръскване и други възможни способи за безжично разпространение. Другият елемент на излъчването е, че то е насочено за приемане от публиката.

<sup>26</sup> **Ficsor**, Mihály. Guide to the copyright and related rights treaties administered by wipo and glossary of copyright and related rights terms. WIPO, Geneva, 2003, p. 143, Available from: [http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/891/wipo\\_pub\\_891.pdf](http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/891/wipo_pub_891.pdf)

Item (f): broadcasting, RC-3.20. Under item (f), the definition of “broadcasting” only covers transmissions by wireless means. There was an Austrian proposal to also include transmissions by wire in the definition. The Diplomatic Conference, however, was of the opinion that only transmissions by hertzian waves or by other possible wireless means should constitute broadcasting.

кар да няма задължителен характер, до голяма степен пояснява понятието излъчване в контекста на Римската конвенция. Според СОИС понятието се отнася до разпространението по безжичен път, което включва наземното радиоразпръскване (чрез херцови вълни) и други възможни безжични способи за разпространение. Понятието не включва разпространението по кабел. Другият елемент на излъчването е, че то е насочено за приемане от публиката. Сателитното излъчване е форма на разпространение по безжичен път. Директива 93/83/ЕИО на Съвета от 27 септември 1993 година относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното препредаване съдържа определение на сателитното излъчване. По смисъла на чл. 1, параграф 2, буква „а“ на директивата „публично съобщаване чрез спътник“ означава действието по въвеждане под контрола и отговорността на излъчващата организация на сигнали носители на програма, предназначени за приемане от публиката в непрекъснат съобщителен контур, водещ до и от спътника към земята.“ Съобщаването следва да е предназначено за приемане от публиката, за да се изисква разрешението на автора. Понятието „излъчване на произведение по безжичен път“ е определен в § 2, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗАПСП.<sup>27</sup> Излъчването на произведение по безжичен път е определено чрез разпространението му като част от радио или телевизионна програма като способите на разпространение на програмата са наземно радиоразпръскване (т.нар. ефирно излъчване) и сателитно разпространение – чрез спътник. Определението на понятието допуска излъчването да бъде осъществено както пряко до публиката, в който случай публиката приема индивидуално сигнала, така и с техническото посредничество на организация, различна от излъчващата. Такава организация по смисъла на определението може да бъде например кабелен, сателитен или IPTV платформен оператор. Излъчването се осъществява под контрола и на отговорност на излъчващата организация. Излъчването е насочено с оглед да бъде прието от публиката. Общ и характерен белег на излъчването, както в българското авторско право, така и в междуна-

---

*RC-3.21. The expression “transmission for public reception” used in the definition is misleading. It suggests that the reception is supposed to be public (that is, it is supposed to take place where the public is present or at least at a place open to the public). This would differ from the concept of broadcasting under Article 11bis of the Berne Convention, which is clearly one form of communication to the public. It seems, however, that the intention of the Diplomatic Conference was also to understand “transmission for public reception” as “transmission for reception by the public”.*

<sup>27</sup> 5. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 99 от 2005 г.) „излъчване на произведение по безжичен път“ е излъчването му по радио или телевизия по наземен път, както и включването му в непрекъсната съобщителна верига, водеща до спътник и оттам обратно до Земята чрез сигнали, носещи програми, под контрола и на отговорност на излъчващата организация с оглед да бъде то прието, било пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на организация, различна от излъчващата;

родните договори, е че то се отнася до разпространението по безжичен път и е предназначено за приемане от публиката. Следователно по отношение на понятието „излъчване“ могат да бъдат изведени следните общи характеристики – то съставлява разпространение по безжичен път и е предназначено за приемане от публиката.

Бернската конвенция установява по отношение на авторите на литературни и художествени произведения правото да разрешават публично съобщаване на техните произведения по жичен път.<sup>28</sup> Според речника на понятията на СОИС, цитиран по-горе, правото за кабелното предаване е пример за публично съобщаване, при което сигналът е разпространен по жичен път за приемане от публика, която притежава оборудването, необходимо за декодиране на сигнала.<sup>29</sup> Последното българският законодател е въвел първоначално чрез понятието предаване на произведение по кабел.<sup>30</sup> Законът за авторското право и сродните му права не предлага легална дефиниция нито на понятието „предаване“, нито на понятието „предаване по кабел“. С промените на закона от месец март 2011 г. е въведено понятието „предаване по електронна съобщителна мрежа“.<sup>31</sup> Понятието „електронна съобщителна мрежа“ е определено в § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения (ЗЕС).<sup>32</sup> Определението е много широко и включва всички мрежи, използвани за разпространение. Така наземното радиоразпръскване, сателитното разпространение чрез спътникови мрежи и кабелните и IPTV мрежи са включени като способи за разпространение в

---

<sup>28</sup> Бернска конвенция, Член 11 bis (1) Авторите на литературни и художествени произведения имат изключителното право да разрешават: (ii) всяко публично съобщаване по жичен път...

<sup>29</sup> WIPO. Understanding Copyright and Related Rights. Switzerland, Second Edition, 2016, p. 14.

*“When a work is communicated to the public, a signal is distributed by wire or wireless means for reception only by persons who possess the equipment necessary to decode the signal. Cable transmission is an example of communication to the public. The right of broadcasting covers the transmission for public reception of sounds, or of images and sounds, by wireless means, whether by radio, television, or satellite.”*

<sup>30</sup> Виж например в чл. 18, ал. 2, т. 5 ЗАПСП.

<sup>31</sup> Виж например в чл. 21 и др. ЗАПСП.

<sup>32</sup> § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения: „Електронна съобщителна мрежа“ е съвкупност от преносни съоръжения и при необходимост съоръжения за комутация и/или маршрутизация и други ресурси, включително неактивни мрежови елементи, които позволяват пренос на сигнали посредством проводник, радио, оптични или други електромагнитни способи, включително спътникови мрежи, фиксирани (с комутация на канали или с пакетна комутация, включително интернет) и мобилни наземни мрежи, електроразпределителни мрежи, доколкото се използват за пренос на сигнали, мрежи, използвани за радио- и телевизионно разпръскване, и кабелни електронни съобщителни мрежи за разпространение на радио- и телевизионни програми, независимо от вида на пренасяната информация.“

общото понятие за предаване по електронни съобщителни мрежи. Следователно понятието предаване по електронна съобщителна мрежа е по-общо понятие и включва всички технически способности за разпространение, включва и излъчването по безжичен път.

Според правната доктрина препредаването представлява акт на приемане на сигнала, първоначално предаден или излъчен от друга организация (например чрез безжично излъчване или кабелно предаване) и разпространението му по жичен път (кабел) до публиката. При препредаването, препредаващата организация не подава първоначалния сигнал, а взима сигнала от друга организация.<sup>33</sup> Нормативна опора при изясняване на понятието препредаване е легалната дефиниция, предложена в Директива 93/83/ЕИО на Съвета от 27 септември 1993 година относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното препредаване. По смисъла на Директивата „кабелно препредаване“ означава едновременно, непромененото и несъкратено препредаване чрез кабел или свръхчестотна система на първоначално предаване от друга държава членка по жичен или безжичен път, включително чрез спътник, на телевизионни или радиопрограми, предназначени за приемането им от публиката. Следователно за разлика от първоначалното излъчване и предаване препредаването включва акт на приемане и на предаване, независимо от използваните технически средства, предназначено за приемане от широката публика. Законът за авторското право и сродните му права не съдържа нарочно легално определение на понятията преизлъчване и препредаване. Легално определяне на понятието „препредаване“ въвежда Законът за радиото и телевизията. Съгласно нормата на т. 17, § 1 от Допълнителната разпоредба на закона „препредаване“ е извършването на едновременно и непроменено приемане и предаване, независимо от използваните технически средства, изцяло и без никакви изменения на радио- и телевизионни програми или на големи части от тях, разпространявани за

---

<sup>33</sup> В този смисъл виж **Sterling**, J.A.L. *World Copyright Law*. Sweet & Maxwell. Third edition, 2018, 447–448 *“In originated cabling the signal goes directly from the originating point (the cable head-end”) to the recipient. In other words, the person responsible for the transmission (the cable distributor) initiates the signals which eventually reach the audience...In cable retransmission, the cable distributor does not initiate the signal, but takes the signal from another source, e.g. a wireless transmission, or another cable transmission”*

Бернската конвенция признава правото на авторите на литературни и художествени произведения да разрешават преизлъчването на излъченото произведение от организация, различна от организацията, осъществила първоначалното излъчване. Приема се, че концепцията за „публиката“ и съобщаването „на публиката“ са приложими и тук.

По смисъла на чл. 3, б „г“ от Римската конвенция преизлъчването представлява едновременно излъчване от една излъчваща организация на излъченото от друга излъчваща организация. В контекста на дефиницията на Римската конвенция за излъчване, следва, че преизлъчването също се осъществява по безжичен път за приемане от публиката.

приемане от широката аудитория.“ Основната характеристика на препредаването е в това, че приемането и предаването се извършва едновременно, непроменено и без никакви изменения и е насочено за приемане от широката аудитория. Следователно в резултат на развитието на нормативната уредба понятието преизлъчване се поглъща от понятието препредаване. Това е ясно отразено в легалната дефиниция, предложена в Директива 93/83/ЕИО, в легалната дефиниция на препредаване по Закона за радиото и телевизията и във въведеното през 2011 г. понятие „препредаване по електронна съобщителна мрежа“<sup>34</sup>, във връзка с легалната дефиниция за електронна съобщителна мрежа.<sup>35</sup> Препредаване е налице, независимо от техническите способности на разпространение, при положение, че приемането и предаването се извършва едновременно, непроменено и без никакви изменения и е насочено за приемане от широката аудитория.

### ***3.2. Предлагаането по безжичен път и по кабел на достъп на неограничен брой лица от място и по време, индивидуално избрани от тях (право на предоставяне на достъп до произведение)***

Второто основно понятие, използвано при публичното съобщаване е изключителното право на автора да предостави достъп до произведението си на неограничен брой лица посредством електронно предаване по начин, даващ на публиката достъп до съдържанието от място и във време, което всеки избира индивидуално.<sup>36</sup> За разлика от излъчването по безжичен път, което се базира на приемане от публиката на предаването, едновременно с неговото излъчване, изцяло и в непроменен вид, то „предоставянето на достъп“ предполага индивидуално съобщаване до отделни лица, които са част от публиката. Легалната дефиниция на „предоставяне на достъп“ следва да се изведе от параграф 25 от рециталите на Директива 2001/29/ЕО. Съгласно този параграф „всички носители на права, признати съгласно директивата, имат изключителното право да предоставят на разположение на публиката произведения на авторското право или друг закрилян обект, чрез интерактивни предавания при поискване.“ Такава е например услугата за така нареченото „видео по заявка“ и нейните разновидности.<sup>37</sup> Правото за предоставяне

<sup>34</sup> Чл. 21, ал. 2 ЗАПСП.

<sup>35</sup> ЗЕС, ДР, § 1, т. 15.

<sup>36</sup> Вж. по-подробно **Bently**, Lionel, Brad **Sherman**. Intellectual Property Law. Third edition. Oxford, 2008, 138–139.

<sup>37</sup> **Video on Demand Service (VOD)** – Програмата се излъчва чрез използване на кодиран сигнал. Сигналът се приема лично от абоната чрез телевизор, компютър и друго устройство, с използване на декодиращо устройство. Абонатът може да гледа програмата във време, определено изцяло по негова воля. Абонатът може да спира, стартира, паузира програмата. **Near Video on Demand Service (NVOD)** – Програмата се излъчва чрез използване на кодиран сигнал. Сигналът се приема лично от потребителя чрез телевизор,

на достъп е относимо и се прилага и по отношение на интернет платформи, при които се качват произведения или защитени обекти, тъй като публиката може да получи достъп до произведението „от място“ (офис, дом или на мобилен телефон) и „във време“ индивидуално определено от всеки отделен потребител.<sup>38</sup>

#### 4. Съдържание на правото за публично съобщаване в практиката на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания.

Директива 2001/29/ЕО не определя понятието публично съобщаване.<sup>39</sup> Това предполага решаваща роля на Съда на ЕС при изясняване на съдържанието на този ключов за авторското право институт. С поредица от свои решения, по преюдициални запитвания, Съдът на ЕС анализира понятието публично съобщаване и извежда негови основни характеристики. Особено значими са решенията по следните дела: *Rafael Hotels* (С – 306/05) и *Premier League* (С 403/08 и С 429/08), *SCF срещу Marco Del Corso* (С 135/10), *Phonographic Performance (Ireland) Limited (PPL) срещу Ирландия* (С-162/10), *Circ & Variete Globus București срещу UCMR – ADA* (С-283/10), *OSA срещу Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s.* (С-351/2012), *ITV Broadcasting Ltd и др. срещу TV Catchup Ltd.* (С-607/11), *SBS Belgium NV срещу SABAM* (С-325/14).

В практиката на Съда на ЕС по тези решения се задават две трайни тенденции. Първата се изразява в категоричната последователност на тезата, че съгласно параграф 23 от Директива 2001/29/ЕО понятието публично съобщаване следва да бъде тълкувано разширително,<sup>40</sup> така, че да бъдат обхванати

---

компютър, или друго устройство, чрез използване на декодиращо устройство. Програмата се излъчва на няколко канала с начални часове на интервали, определени от телевизионния оператор. **Subscription Video On Demand (SVOD)** – Програмата се излъчва чрез използване на кодиран сигнал. Сигналът се приема лично от потребителя чрез телевизор, компютър или друго устройство. През този период потребителят има право да гледа програмата многократно и във време, определено от него, без да заплаща допълнително. Потребителят може да спира, стартира, паузира програмата през целия абонаментен период. **Catch-up rights** – Правото да се предоставя достъп до част от програмата за определен период от време, считано от първото телевизионно излъчване. Периодът за достъп се уговаря между страните. Той може да варира от няколко часа след първоначалното излъчване до седмица или по-дълъг период.

<sup>38</sup> Например, You Tube, Apple Music, Spotify, Netflix, Vbox7 и др.

<sup>39</sup> Вж. по-подробно т.1

<sup>40</sup> § 36 от Решението по дело № С – 306/05 *SGAE v Rafael Hotels SA*; § 186 от решението *Premier League*: „В това отношение трябва най-напред да се припомни, че Директивата относно авторското право има за основна цел да осигури високо равнище на закрила в полза на авторите, като им позволи да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения, по-специално в случаите на публично разгласяване. Следователно понятието за публично разгласяване трябва да се разбира в

всички технически средства и способности, които са използвани за достигането на произведението до нова публика. Втората тенденция е постоянно да се прецизира и допълва разбирането за публичния характер на съобщаването, като се извеждат нови характеристики на „публиката“, при наличието на които е налице публичност на акта на съобщаване на произведението.

### *Делото Rafael Hotels.<sup>41</sup>*

Решението на Съда на Европейския съюз по делото Rafael Hotels е постановено след преюдициално запитване, отправено от Провинциален Върховен съд Барселона, във връзка с висящото пред съда дело между Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) срещу Rafael Hoteles SA. Запитването се отнася до тълкуването на чл. 3 от Директива 2001/29/ЕО. Испанският съд поставя следните въпроси: 1. Дали инсталацията в хотелски стаи на телевизионни приемници, до които телевизионен сигнал, получен чрез сателит или наземно радиоразпръскване, е доставен чрез кабел, представлява акт на публично съобщаване, което е регулирано с хармонизирането на националното законодателство за защита на авторското право, предвидено в чл. 3 от Директива 2001/29/ЕО; 2. Дали приемането на хотелската стая за строго лично (не обществено) място означава, че излъчването (съобщаването) чрез телевизионни приемници, до който се подава сигнал по-рано получен от хотела, не се счита за публично съобщаване, противно на закрилата на авторското право, преследвана от Директива 2001/29/ЕО; 3. За целите на защитата на авторското право във връзка с публичното съобщаване, предвидено в Директива 2001/29/ЕО, може ли излъчването (съобщаването) от телевизионен приемник в хотелска стая да се приеме за публично, защото последователно повече зрители имат достъп до произведението, което се излъчва.

Основна част от мотивите на решението е отделена на значението на „публичното“ съобщаване. Според трайната практика на съда „публично“ означава

---

*широк смисъл, както впрочем е изрично посочено в съображение 23 от тази директива (вж. Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точка 36).“; Също и §193 от решението Premier League: „При тези условия и след като законодателят на Съюза не е изразил различна воля по отношение на тълкуването на това понятие в Директивата относно авторското право, и по-конкретно в член 3 от нея (вж. точка 188 от настоящото решение), понятието за разгласяване следва да се разбира в широк смисъл, като обхваща всяко предаване на защитените произведения, независимо от използваните средства или технически способности.“ Също и § 23 от Решението от 27 февруари 2014 година по дело C-351/2012: разпоредбата на чл. 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО трябва да се разбира в широк смисъл във връзка с целта на директивата да осигури високо ниво на закрила на авторите и да им позволи да получават съответно възнаграждение за използване на техните произведения.*

<sup>41</sup> Наличието на английски език на: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=35646AD73561DA20F480E2305812E37B?text=&docid=66355&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2524978>

неопределен/неограничен брой потенциални зрители.<sup>42</sup> Според мотивите на Съда публиката като правило се състои от „доста голям брой хора.“<sup>43</sup> Съдът отнася изискването към конкретното запитване. Гостите на хотела представляват хора, които се настаняват в хотела и го напускат сравнително бързо и заедно образуват значителна група от неопределен/неограничен брой потенциални зрители. Следователно, независимо дали става дума за хотелските стаи или други помещения в хотела, в който е поставен телевизионен приемник, гостите на хотела образуват „публика“. Съдът се позовава на Указанието на Световната организация за интелектуална собственост (WIPO)<sup>44</sup> в частта, която се отнася до понятието „публично“ в Бернската конвенция. Според разбирането на съда, когато авторът разрешава излъчването на неговото произведение, той има предвид само директните ползватели, т.е. собствениците на приемника, които лично или в своя личен или семеен кръг получават програмата. Когато приемането на сигнала е в по-широка аудитория, включително когато това става срещу заплащане, нова група от зрители чува или вижда произведението и програмата. В този случай публичното съобщаване на програмата чрез приемника представлява не само приемане на сигнал, но е самостоятелен нов акт на съобщаване на публиката на програмата и включените в нея произведения на нова публика.<sup>45</sup> Този нов акт на публично съобщаване изисква ново разрешение от страна на носителите на права върху закриляните обекти. Следователно гостите на хотела формират нова публика, на която хотелът предоставя достъп до телевизионната програма и включените в нея закриляни обекти. Хотелът осъществява публично съобщаване на програмата по смисъла на чл. 3 от Директива 2001/29/ЕО. Без значение е дали гостите на хотела са включили или не телевизионния приемник. Без значение е и дали е реализирана печалба.

Според съда, обаче „не би могло сериозно да се оспорва, че осигуряването на тази услуга има влияние върху репутацията на хотела и съответно върху цената на стаите.“<sup>46</sup> Съдът заключава в своето решение следното: „...разпространението на сигнал чрез телевизионен приемник от хотел до потребителите, които отседат в стаите на хотела, независимо каква техника се използва за предаване на сигнала, представлява публично съобщаване по смисъла на

---

<sup>42</sup> Виж § 37 от Решението по дело № C – 306/05 SGAE v Rafael Hotels SA: „*The Court has held that, in the context of this concept, the term ‘public’ refers to an indeterminate number of potential television viewers (Case C-89/04 Mediakabel [2005] ECR I-4891, paragraph 30, and Case C-192/04 Lagardère Active Broadcast [2005] ECR I-7199, paragraph 31)*“.

<sup>43</sup> Виж § 38 от Решението по дело № C – 306/05 SGAE v Rafael Hotels SA.

<sup>44</sup> **Ficsor**, Mihály. Guide to the copyright and related rights treaties administered by wipo and glossary of copyright and related rights terms. Geneva: WIPO, 2003, p. 143, наличен на: [http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/891/wipo\\_pub\\_891.pdf](http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/891/wipo_pub_891.pdf)

<sup>45</sup> Виж § 41 от Решението по дело № C – 306/05 SGAE v Rafael Hotels SA.

<sup>46</sup> Виж § 44 от Решението по дело № C – 306/05 SGAE v Rafael Hotels SA.

чл. 3(1) от директивата“.<sup>47</sup> Съдът не приема аргумента, че публично съобщаване или предоставяне на достъп по смисъла на чл. 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2001/29/ЕО има само в публично достъпните места в хотела, но не и в хотелските стаи, които са в голяма степен частно, лично пространство. Съдът не намира разлика, тъй като и в двата случая е налице публичното съобщаване, което обхваща предоставянето на достъп на неограничен брой лица до програмата по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях.

Заклучението на съда е: „Частният характер на хотелските стаи не изключва съобщаването на произведение чрез телевизионен приемник от публичното съобщаване по смисъла на чл. 3(1) от Директива 2001/29“<sup>48</sup> На основата на това решение следва да се приеме, че: понятието публично съобщаване следва да се интерпретира в широк смисъл, с цел осигуряване на по-висока степен на закрила и съответно възнаграждение на правоносителите; публичният характер на съобщаването предполага то да достига до неограничен брой потенциални зрители; разгласяването на обекта на закрила до нова публика е нов самостоятелен акт на публично съобщаване; за да е налице публично съобщаване е достатъчно да е дадена възможност на публиката за достъп до обекта на закрила чрез акта на съобщаване и не е необходимо реално зрителите да са включили приемника си и да са получили достъп до програмата и включените в нея произведения.

#### *Делото Premier League.*<sup>49</sup>

Делото Premier League поставя пред Съда на Европейския съюз въпроса за публичното съобщаване при излъчването на телевизионна програма в обществените заведения. Решението по делото Premier League е постановено след преюдициални запитвания, отправени от High Court of Justice (England & Wales), в рамките на производства по дело Football Association Premier League Ltd и др. срещу QC Leisure и др. (C-403/08) и дело Karen Murphy срещу Media Protection Services Ltd (C-429/08).<sup>50</sup>

Относима към настоящото изложение е частта от решението на Съда, която се отнася до понятието публично съобщаване (шести въпрос по дело C-403/08). С въпроса си запитващата юрисдикция иска да установи дали понятието „публично съобщаване“ по смисъла на чл. 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО се отнася и до предаването чрез телевизионен приемник (екран)

<sup>47</sup> Решението по дело № C – 306/05 SGAE v Rafael Hotels SA, т. 1.

<sup>48</sup> Решението по дело № C – 306/05 SGAE v Rafael Hotels SA, т. 2.

<sup>49</sup> Достъпно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:62008CJ0403&from=GA>

<sup>50</sup> За запитването: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=uriserv%3AOJ.C\\_.2008.301.01.0019.01.ENG](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2008.301.01.0019.01.ENG); За диспозитива на решението: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=uriserv%3AOJ.C\\_.2011.347.01.0002.01.ENG](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/PDF/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2011.347.01.0002.01.ENG)

и високоговорители на излъчени в програмата закриляни обекти пред присъстващи в обществено заведение клиенти. В конкретния казус собственикът на общественото заведение представя на телевизионен екран и чрез високоговорители съзнателно на клиентите си програма, която съдържа закриляни обекти. Без това действие клиентите на заведението не биха могли да гледат излъчените произведения, независимо, че са се намирали на територията, която е обхваната от излъчването.

Съдът приема казуса за сходен с този по делото *Rafael Hotels*. Съдът намира, че собственикът на заведението осъществява публично съобщаване. За да може към излъченото да е приложимо понятието публично съобщаване по смисъла на чл. 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО е необходимо излъчването да обхваща нова публика, публика „която авторите на защитените произведения не са имали предвид, когато са разрешили тяхното използване чрез първоначалното публично разгласяване.“<sup>51</sup> Съдът приема, че разрешението на правноносителите обхваща само притежателите на телевизионни приемници, които „индивидуално или в тяхното частно и семейно обкръжение получават сигнала и следят предаванията“.<sup>52</sup> Следователно излъчването на програма или осигуряването на достъп до защитени произведения за клиентите на обществено заведение или друго достъпно за обществеността място обхваща допълнителна публика. Тази група хора формира нова публика, която не е обхваната от разрешението на правноносителите при отстъпването на права за излъчване и предаване на закриляните обекти.

---

<sup>51</sup> Параграф 197 от решението *Premier League*: „197 При все това, за да може за излъченото произведение да е приложимо понятието за публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директивата относно авторското право при обстоятелства като тези в главното производство, е необходимо предаването му да се осъществи пред нова публика, тоест публика, която авторите на защитените произведения не са имали предвид, когато са разрешили тяхното използване чрез първоначалното публично разгласяване (вж. в този смисъл Решение по дело *SGAE*, посочено по-горе, точки 40 и 42, както и Определение от 18 март 2010 г. по дело *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon*, C 136/09, точка 38).“

<sup>52</sup> Параграф 198 от решението *Premier League*: „198 В това отношение следва да се припомни, че когато разрешават излъчването на своите произведения, тези автори имат предвид поначало само притежателите на телевизионни приемници, които индивидуално или в тяхното частно и семейно обкръжение получават сигнала и следят предаванията. Щом обаче предаването на излъчваното произведение се осъществява в достъпно за обществеността място за допълнителна публика, която притежателят на телевизионния приемник допуска да слуша или да гледа произведението, то подобна съзнателна проява трябва да се счита за действие, с което въпросното произведение се разгласява пред нова публика (вж. в този смисъл Решение по дело *SGAE*, посочено по-горе, точка 41 и Определение по дело *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon*, посочено по-горе, точка 37).“

Друг елемент от понятието публично съобщаване по смисъла на реци-тал 23 от Директивата 2001/29/ЕО е публиката да не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването.<sup>53</sup> Съдът прави ясно разграничение между публичното съобщаване и публичното представяне или изпълнение. Чл. 11 от Бернската конвенция установява права за публично представяне и изпълнение в полза на авторите на литературни и художествени произведения. Правото на публично съобщаване по чл. 11bis от Бернската конвенция има друга характеристика. Публичното изпълнение и представяне се осъществява пред публика, която има пряк физически досег с артиста-изпълнител. При публичното съобщаване, напротив, публиката и изпълнителя нямат пряк досег. Публиката не присъства на мястото на изпълнението или представянето. Параграф 201 и 202 от решението на Съда анализира обхвата на понятието публично съобщаване като изключва публичното представяне и изпълнение и задава като основна характеристика на публичното съобщаване публиката да не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването.<sup>54</sup> В случай на излъчване или предаване на програма чрез телевизионен екран и високоговорители липсва елемент на пряк физически контакт между публиката – клиентите и изпълнителя на произведенията, включени в програмата.

Така Съдът заключава, че тази характеристика на публичното съобщаване, в конкретния казус, е налице – публиката да не присъства на мястото,

---

<sup>53</sup> Виж рецитал 23 от Директива 2001/29/ЕО „.....правото на автора на съобщаване на публиката....обхваща всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването“ и параграф 200 от решението Premier League: „Освен това, за да е налице публично разгласяване, излъчваното произведение трябва да бъде предадено на „публика[...], която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването“ по смисъла на съображение 23 от Директивата относно авторското право.

<sup>54</sup> Параграф 201 и 202 от решението Premier League:

„201. В това отношение от посочената по-горе Обща позиция № 48/2000 е видно, че това съображение следва предложението на Европейския парламент, който е искал в съображението да се уточни, че публичното разгласяване по смисъла на посочената директива не се отнася до „преките представяния или изпълнения“ — понятия, препращащи към понятията „публично представяне или изпълнение“ съгласно член 11, първа алинея от Бернската конвенция, като последните понятия обхващат изпълнението на произведения пред публика, имаща пряк физически досег с актьора или с изпълнителя на тези произведения (вж. наръчника към Бернската конвенция — тълкувателен документ, изготвен от СОИС, който, без да има задължителна сила, все пак допринася за тълкуването на тази конвенция, като Съдът е обърнал внимание на това в точка 41 от Решение по дело SGAE, посочено по-горе).

„202. По този начин, за да се изключи подобно пряко публично представяне и изпълнение от обхвата на понятието за публично разгласяване съгласно Директивата относно авторското право, в съображение 23 се уточнява, че публичното разгласяване се отнася до всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването.“

откъдето произхожда разгласяването. В заключение Съдът постановява, че понятието „публично съобщаване“ съгласно член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща предаването на излъчените произведения чрез телевизионен екран и високоговорители пред присъстващи в заведение клиенти.<sup>55</sup>

*Делото Società Consortile Fonografici (SCF) срещу Marco Del Corso.*<sup>56</sup>

Решението на Европейския съд от 15 март 2012 г. по дело C 135/10, SCF срещу Marco Del Corso тълкува понятието „публика“ във връзка с публичния характер на съобщаването. Решението разглежда приложението на член 8, параграф 2 от Директива 92/100 ЕЕС от 19 ноември 1992 г. за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост, която е заменена от Директива 2006/115/ЕО на ЕП и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост (Директива 2006/115/ЕО).<sup>57</sup>

Въпросът, който разглежда Съдът по делото SCF срещу Marco Del Corso се отнася до безвъзмездно излъчването на звукозаписи като музикален фон в зъболекарски кабинет в присъствието на пациентите на зъболекаря. Съдът установява, че такова излъчване на звукозаписи не представлява публично съобщаване на звукозаписа. Съдът обръща внимание на няколко относими за решението обстоятелства. Клиентите на зъболекарския кабинет са гру-

<sup>55</sup> Решение по делото Premier League, т. 7 от диспозитива.

<sup>56</sup> Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=120443&pageIndex=0&doclang=BG&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2526074>

<sup>57</sup> Нормата на член 8 и при двете директиви е еднаква:

„Член 8. Излъчване и публично съобщаване

1. Държавите членки предвиждат за изпълнителите изключително право да разрешават или забраняват излъчването по безжичен път и публичното съобщаване на техните изпълнения, освен ако самото изпълнение вече представлява излъчено изпълнение или е създадено чрез записване.

2. Държавите членки предвиждат право, чрез което се гарантира, че ползвателят заплаща еднократно справедливо възнаграждение, ако звукозаписът се публикува с търговска цел или ако възпроизвеждането на този звукозапис се използва за излъчване по безжичен път или за какъвто и да е вид публично съобщаване, както и се гарантира, че това възнаграждение се поделя между съответните изпълнители и продуценти на звукозаписи. При липса на съгласие между изпълнителите и продуцентите на звукозаписи, държавите-членки могат да установят условията за поделение на възнаграждението помежду им.

3. Държавите членки предвиждат за излъчващите организации изключително право да разрешават или забраняват преизлъчването на техните предавания по безжичен път, както и публичното съобщаване на техните предавания на публиката, ако това съобщаване се извършва на места, достъпни за публиката срещу заплащане на входна такса“.

па от лица, чийто състав до голяма степен е стабилен, т.е. не става въпрос за „лица по принцип“. Броят лица, до които достига излъчването е твърде малък – „кръгът от лица, присъстващи едновременно в кабинета, като цяло е съвсем ограничен.“ Въпреки че клиентите идват един след друг, новодошлите клиенти по общо правило не са адресати на същите звукозаписи, по-специално на излъчнените по радио.<sup>58</sup> Самото излъчване не би могло да има ефект върху доходите на зъболекаря, т.е. излъчването няма доходноносен характер.<sup>59</sup>

На първо място Съдът извежда важен критерий за „доста голям брой лица“ и въвежда чрез проведеното тълкуване праг *de minimis*, като изключва твърде малкия, незначителен кръг лица.<sup>60</sup> Понятието „публика“ се отнася до „неопределен брой потенциални адресати и впрочем предполага наличие на доста голям брой лица“. <sup>61</sup> Понятието „публика“ „съдържа определен праг *de minimis*, което изключва от това понятие твърде малкия, дори незначителен, кръг от засегнати лица.“ <sup>62</sup> Въведеният критерий за доста голям брой лица – и праг *de minimis* не са конкретни понятия, а са по-скоро метод за анализ. На второ място публиката следва да бъде неопределена, да не бъде съставена от определени лица, спадащи към частна група, което означава, че съответното произведение или друг обект на закрила трябва „да се направи възприемаемо по всякакъв подходящ начин от лица по принцип, а не от определени лица, спадащи към частна група“. Следователно във всеки конкретен случай следва да бъде анализиран както броят на публиката, която получава достъп до произведението едновременно или последователно, така и характерът на самата публика – дали е неопределена или е съставена от частна група от определени лица. Важно при анализа на акта на съобщаване е да се разгледа не само публиката, която има едновременно достъп до едно и също произведение, но и лицата, които имат последователно достъп до произведението.<sup>63</sup> *На трето място, за да е налице акт на публично съобщаване публиката следва да е целево търсена от ползвателя и възприемчива към публичното съобщаване от ползвателя, а не да е случайно „привлечена“.* <sup>64</sup> На последно място, на база решението по делото Premier League, Съдът приема, че доходоносният характер на публичното съобщаване също е от значение.

Въз основа на тези критерии Съдът възприема клиентите на зъболекарския кабинет като група лица, чиито състав до голяма степен е стабилен и които не съставляват „лица по принцип“, т.е. не съставляват неопределен

---

<sup>58</sup> § 96 от Решение по делото SCF срещу Marco Del Corso.

<sup>59</sup> § 97 от Решение по делото SCF срещу Marco Del Corso.

<sup>60</sup> § 86 от Решението по делото Marco Del Corso.

<sup>61</sup> § 84 от Решението по делото Marco Del Corso.

<sup>62</sup> § 86 от Решението по делото Marco Del Corso.

<sup>63</sup> § 85 от Решението по делото Marco Del Corso.

<sup>64</sup> Виж § 91 от Решение по делото SCF срещу Marco Del Corso.

брой потенциални адресати. Такава група не включва значителен брой лица и също не е възприемчива към въпросното излъчване.<sup>65</sup> Следователно разглежданото излъчване не се включва в понятието публично съобщение и не поражда право на възнаграждение за продуцентите на звукозаписи. С това решение Съдът на Европейския съюз допълва нови критерии при оценката на публичния характер на съобщаването. Публиката, към която е насочено съобщаването, следва да бъде достатъчно голяма, да преминава прага от твърде малък, незначителен брой лица. Публиката също трябва да е целево търсена и възприемчива към публичното съобщаване от ползвателя.

*Делото Phonographic Performance (Ireland) Limited (PPL) срещу Ирландия, дело C 162/10.*<sup>66</sup>

През 2010 г. въпросът за публичното съобщаване на защитени произведения е поставен отново пред Съда на Европейския съюз във връзка с делото Phonographic Performance (Ireland) Limited (PPL) срещу Ирландия. Решението на съда от 15 март 2012 г. се отнася до приложението на Директива 2006/115/ЕО. Дело C-162/10 е образувано по преюдициално запитване на Върховния съд на Ирландия, търговско отделение (High Court, Commercial Division), във връзка с производство по дело между Phonographic Performance (Ireland) Limited (PPL) и Ирландия. С разглежданото решение Съдът тълкува членове 8, параграф 2 и член 10 от Директива 2006/115/ЕО.

Спорът се отнася до правото на продуцентите на звукозаписи да получават справедливо възнаграждение в Ирландия за използване в хотелските стаи на звукозаписи чрез устройство, предоставено в рамките на предлаганите услуги. Организацията за колективно управление на правата на продуцентите на звукозаписи в Ирландия – PPL счита, че местното законодателство нарушава европейските директиви в областта на правата, сродни на авторското право, съгласно които продуцентите на звукозаписи имат правото да получат справедливо възнаграждение. Върховният съд на Ирландия поставя преюдициални въпроси на Съда на Европейския съюз, които се отнасят до

---

<sup>65</sup> § 95-98 от Решението по делото Marco Del Corso.

Според цитираното решение на съда понятието „публично съобщаване“ следва да бъде тълкувано във връзка с понятията, които се съдържат в Римската конвенция, в Споразумението ТРИПС (Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост), което представлява приложение 1 В към Споразумението за създаване на Световната търговска организация (СТО), подписано в Маракеш на 15 април 1994 г., и в Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за изпълнения и звукозаписите от 20 декември 1996 г. Тълкуването трябва да е съвместимо с Римската конвенция, споразумението и договора и да съответства на целите на съответните релевантни разпоредби.

<sup>66</sup> Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=120461&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2526284>

ползвателя, до акта на публично съобщаване на звукозапис и до правото на справедливо възнаграждение и освобождаването от задължение за плащане, на основание личното използване по смисъла на член 10, параграф 1, буква „а“ от Директива 2006/115.

По отношение на ползвателя Съдът счита, че предоставянето на клиентите на достъп до излъчвано предаване, което съдържа закриляното произведение е съзнателен акт, който осигурява достигането на произведението до клиентите на хотела. Без намесата на ползвателя – хотелиер – излъчваното произведение по принцип не би могло да достигне до клиентите, макар те да се намират в зоната на разпространение на програмата. Излъчените закриляни обекти могат да достигнат до клиентите на хотела само ако хотелиерът съзнателно предприеме съответните действия. В отговор на поставения въпрос Съдът дава следното тълкуване: „С оглед на изложеното дотук на първия въпрос следва да се отговори, че хотелиер, който поставя в стаите на своите клиенти радио- и/или телевизионни приемници, до които подава излъчван сигнал, е „ползвател“, който извършва „публично съобщаване“ на излъчван звукозапис по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115.“<sup>67</sup>

По отношение на публиката Съдът приема, че тя трябва да се състои от неопределен брой потенциални адресати, доста голям брой лица – които не спадат към частна група. Клиентите на хотела отговарят на това определение, доколкото достъпът до услугата на хотела е въпрос на самостоятелен избор на клиентите, а потенциалната публика ще бъде ограничена само от капацитета за настаняване в хотела. По тази причина става дума за неопределен брой лица „по принцип“, а не за частна група. При изследването на публиката следва да се вземат предвид, както лица, които имат едновременно достъп до едно и също произведение, така и лицата, които имат последователно достъп до него. Публиката, която носителите на права върху закриляните обекти не са включвали, когато са разрешили неговото използване с първоначалното публично съобщаване, образува нова публика. Тази публика е допълнителна спрямо публиката, към която е адресирано първоначалното съобщаване. Клиентите на хотела образуват нова публика, която носителите на права върху закриляните обекти не са включвали, когато са разрешили неговото използване с първоначалното публично съобщаване.

Съдът приема, че поставянето в стаите на клиентите на други устройства и звукозаписи върху материален носител или в дигитална форма, които могат да се възпроизвеждат или слушат с помощта на тези устройства се включва в понятието „съобщаване на публиката“. Публично съобщаване ще е налице и в случаите, когато използването не е в резултат на излъчването на линейния сигнал на радио или телевизионната програма. В този случай хотелиерът – ползвател дължи заплащане на справедливо възнаграждение по смисъла на

---

<sup>67</sup> Виж § 31- § 47 от Решението по делото C-162/10.

член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 за „публично съобщаване“ на звукозапис.

Съдът отбелязва, че доходоносният характер е релевантен за определянето на акта на публично съобщение, както по отношение на правото по чл. 3, параграф 1 от Директива 2001/29, така и в по-голяма степен по отношение на правото по чл. 8, параграф 2 от Директива 2006/115, което е с предимно икономически характер. Ползвателят търси нарочно публиката с акта на публично съобщение. Целта на публичното съобщение е да достигне до аудиторията. Последното е обвързано и с очаквания доходоносен характер на акта на публично съобщаване. Предоставянето на достъп до защитените произведения е допълнителна услуга, която е от значение за престижа на хотела и за цената на стаите. Възможно е услугата сама по себе си да привлече и още допълнителни клиенти. По тези причини Съдът преценява, че излъчването от хотелиера на звукозаписи има доходоносен характер.

*Делото Circul Globus București (Circ & Variete Globus București) срещу Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România – Asociația pentru Drepturi de Autor (UCMR – ADA).*<sup>68</sup>

Запитването до Съда е отправено по повод спор между организацията за колективно управление на авторски права в областта на музиката – UCMR – ADA и цирк „Globus“, който организира циркови и кабаретни спектакли и в рамките на спектаклите, разгласява публично музикални произведения с търговска цел, без да притежава разрешение от организацията за колективно управление.

В своето Решение от 24 ноември 2011 г. по дело C-283/10 Съдът приема, че „Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество, и по-специално член 3, параграф 1 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася само до разгласяване пред публика, която не присъства на мястото, откъдето то произхожда, като се изключва всяко разгласяване на произведение, извършено пряко на публично достъпно място, под каквато и да било публична форма на изпълнение или на пряко представяне на произведението.“ Съдът посочва, че според параграф 23 от рециталите на Директива 2001/29 ЕО публичното съобщаване не се отнася до „преките представяния или изпълнения“ – т.е. „изпълнението на произведения пред публика, имаща пряк физически досег с актьора или с изпълнителя на тези произведения“.<sup>69</sup> Хармонизацията

<sup>68</sup> Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=115203&pageIndex=0&doclang=BG&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2526577>

<sup>69</sup> § 35 от Решението по дело C 283/2010: „Така, като се позовава на фактите във връзка с приемането на Директива 2001/29, и по-специално на Обща позиция (ЕО)

с Директива 2001/29 ЕО „не следва да се отнася до „традиционните“ форми на публично разгласяване, като прякото представяне или изпълнение на произведението.“<sup>70</sup>

*Делото Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o. s. (OSA)/ Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s.*<sup>71</sup>

Делото C-351/2012 по преюдициално запитване от Krajský soud v Plzni – Чешка република се отнася до акта на разпространението на радио и телевизионен сигнал чрез приемници в стаите на пациентите на балнеосанаториум. Запитването е отправено във връзка със спор между организацията за колективно управление на авторските права върху музикалните произведения OSA и дружеството Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s., което стопанисва частно здравно заведение, предлагащо балнеолечение, относно заплащането на такси за авторските права при осигуряване на радио или телевизионно излъчване в стаите на здравното заведение. Запитването е и във връзка с приложението на чл. 3 от Директива 2001/29/ЕО – относно понятието публично съобщаване.

Като се позовава на други свои решения Съдът посочва, че понятието публично съобщаване обхваща „всяко предаване на защитените произведения, независимо от използваните средства или технически способности“.<sup>72</sup> Съдът отбелязва също, че изразът „публично“ разгласяване означава „неопределен брой потенциални адресати“.<sup>73</sup> В стаите на балнеосанаториума могат да се настанят, както едновременно, така и последователно, неопределен, но доста голям брой лица. Без действията на балнеосанаториума пациентите не биха

---

№ 48/2000 на Съвета от 28 септември 2000 година относно приемането на Директива 2001/29 (ОВ С 344, стр. 1), Съдът напомня, че съображение 23 от тази директива следва предложението на Европейския парламент, който е искал в това съображение да се уточни, че публичното разгласяване по смисъла на посочената директива не се отнася до „преките представяния или изпълнения“ — понятия, препращащи към понятията „публично представяне или изпълнение“ съгласно член 11, първа алинея от Бернската конвенция, които понятия обхващат изпълнението на произведения пред публика, имаща пряк физически досег с актьора или с изпълнителя на тези произведения (вж. Решение по дело Football Association Premier League и др., посочено по-горе, точка 201).“

<sup>70</sup> § 39 от Решението.

<sup>71</sup> Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=148388&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2526935>

<sup>72</sup> § 25 от Решението по дело C-351/2012 „25 Всъщност понятието „разгласяване“ най-напред следва да се разбира като обхващащо всяко предаване на защитените произведения, независимо от използваните средства или технически способности (Решение от 4 октомври 2011 г. по дело Football Association Premier League и др., C 403/08 и C 429/08, Сборник, стр. I 9083, точка 193).“

<sup>73</sup> Виж параграф 27 от Решението.

имали достъп до защитените произведения. Съдът определя действията на ползвателя като публично съобщаване. Според тълкуването на съда чл. 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО се отнася и до правото на авторите да разрешават или да забраняват „разгласяването на техните произведения от балнеосанаториум, функциониращ като търговско предприятие, чрез целенасочено разпространение на сигнал посредством радио или телевизионни приемници в стаите на пациентите на санаториума“ и съответно разпоредбата не допуска правна уредба на държава членка, която лишава авторите от това тяхно право.

*Делото ITV Broadcasting Ltd и др. срещу TVCatchup Ltd.*<sup>74</sup>

Преюдициалното запитване по дело C-607/11e се отнася до тълкуването на чл. 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО. Запитването е отправено в рамките на спор относно излъчването от TVCatchup Ltd (TVC) чрез интернет до потребители на услугата, почти едновременно с телевизионното излъчване, на програмите на няколко търговски телевизионни оператори (ITV Broadcasting Ltd, ITV 2 Ltd, ITV Digital Channels Ltd, Channel 4 Television Corporation, 4 Ventures Ltd, Channel 5 Broadcasting Ltd и ITV Studios Ltd) от High Court of Justice (England & Wales) (Chancery Division).

Характерно за услугата е, че TVC осигурява достъп до телевизионните програми чрез техническия способ – интернет – само на абонати, които вече са получили законно правото да гледат на територията на Великобритания телевизионните програми по силата на своя абонамент. Услугата е ограничена за същата територия – територията на Обединеното кралство. Услугата на TVC е безплатна за потребителите и се финансира с реклама. Съдът се произнася относно приложението на понятието публично съобщаване по чл. 3, параграф 1 от Директива 2001/29 по отношение на препредаването на телевизионна програма от организация, различна от първоначалния оператор, чрез друг технически способ на разпространение на програмата, в случая интернет. Абонатите, до които се препредава програмата вече имат достъп до нея чрез наземно телевизионно излъчване и приемат сигнала чрез своя телевизионен приемник законосъобразно. Новото в конкретния казус е, че аудиторията, до която достига сигналът на телевизионната програма не е нова по смисъла на установената практиката на Съда на ЕС. Само способът за приемане на програмата е различен от този, за който правноносителите са отстъпили права за публично съобщаване. Така основен въпрос в производството е дали препредаването на телевизионна програма чрез друг технически способ, от друга организация, в рамките на същата територия и до същата публика, ще представлява нов акт на публично съобщаване.

---

<sup>74</sup> Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134604&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2527626>

На първо място, като базира мотивите си на рецитал 23 и чл. 3, параграф 3 от Директива 2001/29, Съдът приема, че разрешението за публично съобщаване на защитени произведения не води до изчерпване на правото да се разрешава или забранява публично разгласяване на същите произведения чрез друг способ за публично съобщаване (в този смисъл е чл. 3, параграф 3 от Директива 2001/29).<sup>75</sup> Съдът потвърждава установената съдебна практика, че публичното съобщаване обхваща предаването, препредаването на произведението по кабелен път (жичен) или безжичен път, включително и излъчването до публика, която не присъства на мястото, откъдето то произхожда. Съдът приема, че „за всяко предаване или препредаване на произведение, при което се използва специфичен технически способ, авторът на съответното произведение трябва да даде по принцип индивидуално разрешение.“<sup>76</sup> Безспорно препредаването по интернет на телевизионна програма, която се излъчва чрез наземно телевизионно радиоразпръскване представлява нов специфичен технически способ, който е различен от първоначалното разгласяване. Без значение в случая е, че препредаването по интернет е насочено към лица, които вече имат телевизионен абонамент за същата територия на разпространение на сигнала. На потенциалните ползватели на услугата се предоставя достъп до съдържанието на телевизионните програми посредством друг, нов технически способ, за който авторите не са дали разрешение. За всеки способ на излъчване и предаване трябва да се получи индивидуално и отделно разрешение от правноносителите. Оттук следва, че в двата случая на излъчване, наземно радиоразпръскване и почти едновременно препредаване по интернет, са налице два отделни акта на публично съобщаване и е необходимо нарочно разрешение.<sup>77</sup> Въз основа на това Съдът определя акта на препредаването

---

<sup>75</sup> Чл. 3, параграф 3 от Директива 2001/29 „Правата, посочени в параграфи 1 и 2, не се изчерпват чрез акт на публично разгласяване или предоставяне на публично разположение, както е определено в настоящия член.“

<sup>76</sup> § 24 от Решението по дело ITV Broadcasting Ltd и др. срещу TVCatchup Ltd: „Следователно, като е уредил случаите, в които дадено произведение е предмет на многократно използване, законодателят на Съюза е имал предвид, че за всяко предаване или препредаване на произведение, при което се използва специфичен технически способ, авторът на съответното произведение трябва да даде по принцип индивидуално разрешение.“

<sup>77</sup> Виж § 39 от Решение по дело ITV Broadcasting Ltd и др. срещу TVCatchup Ltd: „За разлика от това настоящият случай в главното производство се отнася до излъчвания на произведения, включени в наземно излъчване, и до предоставянето на разположение на същите произведения по интернет. Както следва от точки 24—26 от настоящото решение, за всяко от тези две излъчвания трябва да се получи индивидуално и отделно разрешение от съответните автори, като се има предвид, че всяко от тях се извършва при специфични технически условия в резултат от различен способ за предаване на защитените произведения и всяко от тях е насочено към публика. При тези обстоятелства не следва да се разглежда по-нататък условието за наличие на нова публика, което е релевантно само в случаите, по които Съдът се е произнесъл с посочените

чрез този нов технически способ като публично съобщаване по смисъла на чл. 3, параграф 2 от Директива 2001/29 и установява, че е необходимо допълнително разрешение на правноносителите.<sup>78 79</sup>

*Делото C-325/14 SBS Belgium NV срещу Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM).*<sup>80</sup>

Главното производство по преюдициалния въпрос е между дружеството за колективно управление на авторски права SABAM и SBS – телевизионен оператор, който създава и разпространява няколко търговски телевизионни програми. SBS излъчва програмите само чрез способа, наречен „пряко въвеждане“. SBS подава сигнал до разпространителите (платформени оператори) като на този етап сигналът не може да се приеме от широката публика. Сигналът се подава до разпространителите чрез спътник, оптичен кабел или по друг начин. След като получат телевизионния сигнал, разпространителите (платформени оператори) го предават кодиран или не кодиран до своите абонати, за да могат абонатите да гледат програмите на своите приемници. Платформените оператори са сателитни и кабелни оператори, т.е. разпространяват сигнала до абонатите си чрез спътникова или кабелна мрежа.

Въпросът на запитващата юрисдикция – Апелативен съд, Брюксел – е дали излъчващата телевизионна организация, която предава програмите си

---

*по-горе решения по дела SGAE, Football Association Premier League и др., както Airfield и Canal Digitaal.*“

<sup>78</sup> Виж § 26 от Решение по дело ITV Broadcasting Ltd и др. срещу TVCatchup Ltd: „*Като се има предвид, че предоставянето на произведения на разположение чрез препредаване по интернет на наземно телевизионно излъчване се извършва по специфичен технически способ, който е различен от първоначалното разгласяване, това предоставяне на разположение трябва да се счита за „съобщаване“ по смисъла на член 3, параграф 1 на Директива 2001/29. Следователно за подобно препредаване не може да не се прилага изискването за получаване на разрешение от авторите на препредаваните произведения, когато те се разгласяват публично.*“

<sup>79</sup> Решение по т.1 по дело ITV Broadcasting Ltd и др. срещу TVCatchup Ltd: „1) Понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество трябва се тълкува в смисъл, че обхваща препредаване на включени в наземно телевизионно излъчване произведения, което е извършвано от организация, различна от първоначалния оператор, посредством интернет връзка на разположение на абонатите на тази организация, които могат да приемат това препредаване, като се свържат с нейния сървър, въпреки че тези абонати се намират в зоната на приемане на посоченото наземно телевизионно излъчване и могат на законно основание да приемат сигнала му на телевизионен приемник.“

<sup>80</sup> Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=171788&pageIndex=0&doclang=BG&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2527783>

чрез способа на прякото въвеждане, осъществява акт на публично съобщаване по смисъла на член 3 от Директива 2001/29.

Съдът се позовава на своята по-ранна практика и по-специално на параграф 16 от решение по дело C 466/12 Svensson и други срещу Retriever Sverige AB. Според параграф 16 от посоченото решение по делото Svensson и др. и параграф 15 от Решението по делото SABAM публично съобщаване обединява два кумулативни елемента: наличието на акт на съобщаване на обекта на закрила и публичния характер на съобщаването. Актът на публичното съобщаване обхваща всяко излъчване и предаване, независимо от използвания технически способ, например разпространение на сигнала чрез сателитно излъчване или предаване по кабел.<sup>81</sup> Вторият основен кумулативен елемент е публичният характер на съобщаването. Съдът се позовава на обсъдената по-горе последователна практика по преюдициални запитвания и посочва, че понятието се отнася до „неопределен брой потенциални адресати- потенциални телевизионни зрители, и .. наличие на доста голям брой лица“.<sup>82</sup> Съдът приема, че подаването на телевизионен сигнал от излъчващата организация до платформените кабелни и сателитни оператори няма публичен характер. На този етап от излъчването/предаването на сигнала телевизионните зрители нямат достъп до сигнала. Според съда „като се има предвид посоченото в точка 15 от настоящото решение изискване за кумулативно наличие на двата съставни елемента на публичното разгласяване, както и обстоятелството, че условието за публичност на разгласяването не е изпълнено, предаването на сигнали от излъчваща организация принципно не попада в понятието „публично съобщаване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29.“<sup>83</sup> Едва след намесата на платформените оператори – разпространители, абонатите имат възможност да гледат телевизионните програми, като абонатите формират една единствена публика. Според Съда разпространението на телевизионната програма до тази публика се осъществява не от излъчващата телевизионна организация, а от платформените оператори.<sup>84</sup>

---

<sup>81</sup> Виж в този смисъл § 16 от Решението по делото SABAM.

<sup>82</sup> Виж в този смисъл параграф 21 от Решението по делото SABAM.

<sup>83</sup> Виж в този смисъл параграф 25 от Решението по делото SABAM.

<sup>84</sup> Съдът заключава, че чл. 3, параграф 10 от Директива 2001/29/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че „излъчваща организация не осъществява акт на публично разгласяване по смисъла на тази разпоредба, когато предава сигнали, носители на програми, само до разпространители на сигнали, като по време или по повод на това предаване сигналите не са достъпни за публиката, а след това разпространителите ги подават на съответните си абонати, за да могат последните да гледат програмите, освен ако намесата на разглеждащите разпространители представлява само обикновен технически способ, което обстоятелство запитващата юрисдикция следва да провери.“

### III. Заключение

В обобщение следва да се изведе основното съдържание на понятието публично съобщаване. Техническият способ за довеждане на произведението или обекта на сродно на авторското право до знанието на публиката е един от следните технически способи: излъчване, предаване, препредаване, предлагане по жичен (кабел) или безжичен път на достъп на неограничен брой лица от място и по време, индивидуално избрани от тях. Използването на всеки един от тези способи, ако се осъществява от организация, различна от първоначално излъчващата, е самостоятелна форма на публично съобщаване, дори и публиката, към която е насочено публичното съобщаване да е същата. Публичното съобщаване винаги е насочено към публика, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването. При положение, че публиката присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването са приложими нормите и съдебната практика, относими към друга форма на използване на произведението-публично изпълнение. Публичното съобщаване е акт, който е насочен към публиката. Целта на публичното съобщаване е приемането на обекта на закрила от публиката. Основните характеристики, на които трябва да отговаря публиката, за да е налице публично съобщаване са: да е нова публика, която не е обхваната от разрешението на правноносителите за използване с първоначалното публично съобщаване; да е съставена от достатъчно голям брой лица; да се състои от неопределен брой потенциални адресати; да се състои от „лица по принцип“, а не от определени лица, спадащи към частна група; важно е не само колко лица имат едновременно достъп до едно и също произведение, но и колко от тях имат последователно достъп до него; публиката, към която е насочено публичното съобщаване следва да е целево търсена от ползвателя, а не да е случайно „привлечена“. Доходоносният характер на публичното съобщаване е от значение, но не е задължителен, за да е налице публично съобщаване.

### ЛИТЕРАТУРА

- Bently**, Lionel, Brad **Sherman**. Intellectual Property Law. Third edition. Oxford, 2008.  
**Ficsor**, Mihály. Guide to the copyright and related rights treaties administered by wipo and glossary of copyright and related rights terms. Geneva: WIPO, 2003.  
**Sterling**, J.A.L. World Copyright Law. Third edition. Sweet & Maxwell, 2018.  
**WIPO**. Understanding Copyright and Related Rights. Second Edition. Switzerland, 2016.

Дадена в Катедра „Гражданскоправни науки“ – април 2019 г.  
Рецензент – доц. д-р Златимир Орсов.